

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Svk/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1023201098
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Vališ
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:1023201098.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: H. R., narodený: XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. Q. X/A, XXX XX E. C., zastúpený: Mgr. Mária Čechová, advokátka so sídlom Slnecná 38/A, 900 26 Slovenský Grob, proti žalovanému: Okresný úrad Pezinok, katastrálny odbor, so sídlom Radničné námestie 7, 902 01 Pezinok, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V-1694/2014 zo dňa 16.02.2023, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Správneho súdu v Bratislave č. k. 4S/1/2024-102 z 20. marca 2024, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesenie Správneho súdu v Bratislave č. k. 4S/1/2024-102 z 20. marca 2024 zrušuje a vec vracia Správnemu súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I. Konanie pred orgánmi verejnej správy

1. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím č. V-1694/2014 zo dňa 16.02.2023 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“, alebo „preskúmané rozhodnutie“) postupom podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) povolil vklad vlastníckeho práva na základe Dohody o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzatvorenej medzi zmluvnými stranami dňa 13.03.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 30.04.2013 a v znení Opravnej doložky zo dňa 25.07.2014, k nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v uvedenom rozhodnutí, a to v prospech bývalých manželov, žalobcu H. a K.

II. Konanie pred správnym súdom

2. Všeobecnou správnou žalobou doručenu dňa 11.12.2023 Krajskému súdu v Bratislave sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného. Rozhodnutie žalovaného žalobca k podanej správnej žalobe ani po výzve súdu nepredložil a uviedol, že mu bolo oznámené doručením dňa 10.10.2023. Žalobca namietal, že rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko sa žalovaný vôbec nezaoberal tým, že mu boli predložené dve rôzne verzie Dohody o vypořádání BSM. Závažným procesným pochybením žalovaného je podľa názoru žalobcu ignorácia faktu, že nemožno zapísať vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ak zmluva obsahuje chyby v písaní a počítaní, nieto, ak existujú dve verzie Dohody o vypořádání BSM. Žalovaný podľa žalobcu pochybil, keď zapísal K. R. ako výlučného vlastníka na základe sporného právneho titulu, čím podľa žalobcu porušil povinnosť skúmať predloženú zmluvu, či obsahuje zákonné náležitosti a neobsahuje chyby v písaní a počítaní a iný nesúlad. V závere žaloby žalobca uviedol, že potrebuje nielen on, ale aj ostatní účastníci konania o vypořádání BSM jednoznačný záver súdu o tom, že nie je možné jednoducho zapísať vlastnícke právo k nehnuteľnosti na základe dvoch verzí Dohody o vypořádání BSM, ako aj jednoznačný názor, že Dohoda o vypořádání BSM má byť nielen do 3 rokov od právoplatnosti rozsudku o rozvode uzavretá, ale aj zavkládovaná.

3. Uznesením č. k. 4S/1/2024-102 z 20.03.2024 (ďalej aj „preskúmané uznesenie“) Správny súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“), na ktorý bola žaloba postúpená z Krajského súdu v Bratislave, žalobu postupom podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP odmietol ako oneskorene podanú.

4. Z pripojeného administratívneho spisu mal správny súd za preukázané, že napadnuté rozhodnutie bolo žalobcovi doručované poštovou zásielkou určenou do vlastných rúk so službou opakovaného doručenia. Ako podľa správneho súdu vyplýva z pripojenej obálky, zásielka bola podaná na poštovú prepravu dňa 24.02.2023, doručovaná bola na žalobcom uvádzanú adresu R. XXXX/XX, XXX XX R., a dňa 28.02.2023 došlo zo strany poštového podniku k opakovanému pokusu o jej doručenie. Žalovaný vo vzťahu k doručovaniu s odkazom na § 24 Správneho poriadku aplikoval inštitút fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku, podľa ktorého sa za dátum doručenia napadnutého rozhodnutia považuje deň 22.03.2023, kedy sa žalovanému vrátila nedoručená zásielka ako neprevzatá v odbernej lehote.

5. Z administratívneho spisu ako i z doručky súčasne správneho súdu vyplynulo, že žalobca si napadnuté rozhodnutie zároveň osobne prevzal dňa 23.02.2024, to znamená po viac ako roku od vydania napadnutého rozhodnutia a súčasne po podaní správnej žaloby. Zásielka s napadnutým rozhodnutím bola doručovaná na adresu žalobcu, na ktorú žalovaný v administratívnom konaní zasielal žalobcovi zásielky a tieto boli žalobcovi doručené - napr. rozhodnutie zo dňa 19.06.2014, rozhodnutie zo dňa 20.10.2014. Z dôvodu, že žalobca si napadnuté rozhodnutie prevzal i osobne dňa 23.02.2024, správny súd považoval za potrebné vysporiadať sa s kolíziou tzv. fiktívneho doručovania (ku ktorému došlo dňa 22.03.2023) a osobného doručovania (23.02.2024).

6. Správny súd vyhodnotil, že z dôvodu, že sa jednalo o doručovanie v správnom konaní, v danej veci bolo potrebné postupovať podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku, upravujúceho doručovanie do vlastných rúk. V predmetnej veci nebolo podľa správneho súdu sporné, že napadnuté rozhodnutie bolo žalobcovi doručované a že žalobca nebol na doručovacej adrese zastihnutý, spornou nebola ani skutočnosť, že zásielka s preskúmaným rozhodnutím bola žalobcovi opakovane doručovaná dňa 28.02.2023 a aj napriek tomu si ju žalobca neprevzal. Zásielka bola žalobcovi doručovaná na adresu, na ktorú boli žalobcovi zo strany žalovaného v priebehu administratívneho konania doručované aj iné zásielky a žiadna iná adresa nebola žalovanému zo strany žalobcu do času vydania napadnutého rozhodnutia oznámená. Nedoručená zásielka sa žalovanému vrátila dňa 22.03.2023 a tento deň s odkazom na § 24 ods. 2 Správneho poriadku správny súd vyhodnotil ako dátum doručenia napadnutého rozhodnutia.

7. Skutočnosť, že žalobca si zásielku osobne prevzal o rok neskôr, nemá podľa názoru správneho súdu vplyv na to, že na doručovanie v predmetnej veci sa aplikuje vyššie uvedená fikcia doručenia a napadnuté rozhodnutie sa za žalobcovi doručené /oznámené považuje dňom 22.03.2023, kedy sa zásielka s napadnutým rozhodnutím vrátila žalovanému. Od tohto dňa tak podľa správneho súdu žalobcovi začala plynúť dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby, ktorá uplynula dňa 22.05.2023. To, že si žalobca zásielku s rozhodnutím osobne prevzal o rok neskôr, nemá podľa názoru správneho súdu vplyv na aplikáciu inštitútu fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku z dôvodu, že žalovaný postupoval pri doručovaní rozhodnutia procesne správne, zároveň žalobcovi boli poskytnuté všetky možnosti na včasné prevzatie napadnutého rozhodnutia a on tieto možnosti nevyužil.

8. Správny súd uviedol, že žalobca v podanej žalobe ani netvrdil, že v čase doručovania by sa na uvedenej adrese nezdržoval, prípadne, že vidí v postupe pri doručovaní napadnutého rozhodnutia iné vady.

9. Správny súd uzatvoril, že žalobou napadnuté rozhodnutie bolo žalobcovi doručené fikciou doručenia dňa 22.05.2023 a od uvedeného dňa žalobcovi začala plynúť dvojmesačná lehota na podanie žaloby. Žalobu na Krajský súd v Bratislave doručenú dňa 11.12.2023 tak žalobca podal po uplynutí zákonnej lehoty, preto správny súd aplikujúc § 98 ods. 1 písm. d) SSP túto odmietol ako oneskorene podanú.

III. Kasačná sťažnosť žalobcu

10. Voči preskúmanému uzneseniu správneho súdu podal žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť, navrhujúc zrušenie preskúmaného uznesenia správneho súdu a vrátenie veci správneho súdu na ďalšie konanie.

11. Sťažovateľ nesprávne právne posúdenie podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP vzhliadol v nesprávnom posúdení okamihu doručenia preskúmaného rozhodnutia fikciou jeho doručenia, t. j. okamihom márneho uplynutia lehoty na prevzatie zásielky, pretože doručovanie žalovaným bolo podľa žalobcu uskutočnené v rozpore s ustanovením § 17 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o e-Governmente“).

12. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti argumentuje, že od roku 2017 má ako fyzická osoba aktivovanú dátovú schránku a žalovaný mu mal doručovať napadnuté rozhodnutie elektronicke a nie listinne.

13. O napadnutom rozhodnutí sa sťažovateľ podľa jeho tvrdenia dozvedel z listu vlastníctva z katastrálneho portálu a upozornil žalovaného, že nebol ako účastník konania o rozhodnutí žalovaného informovaný. Až z nahliadnutia do spisu žalovaného sťažovateľ zistil, že mu bolo napadnuté rozhodnutie doručované listinne, na adresu, na ktorej nemá už niekoľko rokov uvedený trvalý pobyt. Podľa sťažovateľa neobstojí argument žalovaného a správneho súdu, že žalobcovi bolo rozhodnutie doručované na adresu platnú v roku 2014, a teda lehota na podanie správnej žaloby mu mala uplynúť dňa 22.05.2023, keď žalobcovi nebolo napadnuté rozhodnutie doručované do dátovej schránky. Správny súd sa podľa sťažovateľa nezaoberal argumentáciou sťažovateľa, že on sa snažil na chybný postup žalovaného upozorniť elektronicke, tento mu tiež elektronicke odpovedal, pričom žalovaný napriek tomu neskúmal, či rozhodnutie nemal doručovať uvedeným spôsobom.

14. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 13.08.2024 poukázal na znenie § 24 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona, upravujúce náležitosti návrhu na začatie katastrálneho konania spočívajúce i v uvedení miesta trvalého pobytu a adrese na doručovanie v tuzemsku, ak je táto odlišná od miesta trvalého pobytu. Sťažovateľ mal podľa žalovaného v návrhu na vklad a všetkých jeho prílohách uvedenú adresu R. XX, R., na ktorú mu bolo napadnuté rozhodnutie expedované. V predmetnej veci podľa žalovaného sťažovateľ nedodrжал povinnosť vyplývajúcu mu z § 19 písm. a) katastrálneho zákona a nenahlásil zmenu svojho pobytu, ani neuviedol v návrhu na vklad adresu na doručovanie.

15. Návrh na vklad vlastníckeho práva na základe Dohody o vyporiadaní BSM bol doručený žalovanému dňa 14.05.2014 v listinnej podobe a žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že využil ustanovenie § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente, ktoré umožňuje vykonať konkrétny úkon aj listinne, ak ho objektívne z technických dôvodov nie je možné vykonať elektronicke, keď by zároveň boli ohrozené lehoty, v ktorých orgán má povinnosť úkon vykonať. Rozhodnutie o povolení vkladu bolo preto podľa žalovaného vydané len v listinnej podobe a doručované účastníkom konania iba v listinnej podobe prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s.

IV. Právne posúdenie veci kasačným súdom

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal preskúmané uznesenie správneho súdu v medziach sťažnostných bodov [§ 438 ods. 2, § 440 ods. 1, 2 SSP, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2, § 453 ods. 2 SSP], pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 SSP), po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je dôvodná.

17. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namieta nesprávne posúdenie okamihu doručenia preskúmaného rozhodnutia predovšetkým z dôvodu, že doručovanie bolo uskutočnené v rozpore s § 17 zákona o e-Governmente a tiež z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného mu bolo doručované na adresu, na ktorej nemá niekoľko rokov uvedený trvalý pobyt. Úlohou kasačného súdu je preto posúdiť správnosť záveru správneho súdu, ktorý preskúmaným uznesením odmietol žalobu postupom podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP ako podanú oneskorene pri aplikácii inštitútu fikcie doručenia rozhodnutia žalovaného postupom podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku.

18. Inštitútom tzv. náhradného doručovania podľa odbornej literatúry zákonodarca sledoval cieľ a účel odstrániť prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní alebo dokonca zmariť konanie. Ide o výnimku zo zásady, že doručovanie pôsobí až od okamihu, keď písomnosť sa dostala do rúk adresáta bez ohľadu na to, či

sa adresát o uložení úradnej zásielky na pošte fakticky dozvedel alebo nedozvedel. Napr. z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Asan/17/2018 vyplýva, že „náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností a preto jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané a spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie“.

19. Veľký senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 19SVs/3/2023 zo dňa 04.12.2023 (vo veci doručovania v daňovom konaní) podmienil nastanie fikcie doručenia tým, že predchádzajúce doručovanie bolo realizované v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

20. Z § 17 ods. 1 zákona o e-Governmente v znení účinnom a platnom ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že od 01.11.2016 platí všeobecná povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky. Zákon o e-Governmente upravuje aj výnimky z danej povinnosti. V § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente (na ktoré sa odvoláva i žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti) predvída situáciu dočasného objektívneho technického dôvodu, v zmysle ktorého orgán verejnej moci môže vykonať úkon aj listinne, ak ho objektívne z technických dôvodov nie je možné vykonať elektronicky a zároveň by boli ohrozené lehoty, v ktorých orgán má povinnosť úkon vykonať. Účelom tohto ustanovenia je riešiť akútne technické problémy spôsobené dôvodmi, akými sú napr. výpadok elektrickej energie, poruchy technického vybavenia a podobne. Jeho účelom nie je poskytovať priestor na dlhodobé neuplatňovanie elektronického výkonu verejnej moci (bližšie pozri HALÁSOVÁ, J. GREGUŠOVÁ, D.: Zákon o e-Governmente. Komentár. Bratislava. Eurokódex, s. r. o., 2018).

21. V prejednávanvej veci mal správny súd za preukázané splnenie podmienok náhradného doručovania. Uviedol, že sťažovateľ v podanej žalobe ani netvrdil, že v čase doručovania by sa na uvedenej adrese nezdržoval, prípadne, že vidí v postupe pri doručovaní napadnutého rozhodnutia iné vady. Správny súd sa však prípadnej povinnosti elektronického výkonu moci, vrátane doručovania rozhodnutí žalovaným, v preskúvanom uznesení nevenoval. Správny súd tak pred ustálením fikcie doručenia nezisťoval, či žalovaný v predmetnej veci mal alebo nemal povinnosť doručovať postupom podľa zákona o e-Governmente a bez ďalšieho preskúmal iba fikciu doručenia v dôsledku neúspešného pokusu o listinné doručovanie, v čom v kontexte vyššie uvedeného kasačného súd vidí naplnenie kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Ako však vyplýva už zo spomínaného uznesenia veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 19SVs/3/2023 zo dňa 04.12.2023, ustálenie doručenia prostredníctvom fikcie doručovanie je podmienené tým, že predchádzajúce doručovanie bolo realizované v súlade s príslušnými právnymi predpismi upravujúcimi toto doručovanie.

22. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti síce uviedol, že využil ustanovenie § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente, toto svoje tvrdenie ale ničím nepreukázal a tieto okolnosti nevyplývajú ani z obsahu administratívnych spisov. Taktiež správny súd v tejto súvislosti žiadne úvahy neuviedol a preto sa jeho závery ohľadom ustálenia fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia sťažovateľovi javia ako predčasné.

23. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu venovať sa prípadnej povinnosti žalovaného uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky, vrátane doručovania rozhodnutí. Bude úlohou správneho súdu vyhodnotiť, či žalovaný doručoval rozhodnutia účastníkom riadnym a zákonným spôsobom, a to i s ohľadom na preukázanie alebo nepreukázanie existencie okolností podľa § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente na strane žalovaného. V prípade ustálenia možnosti fikcie doručenia správny súd vyhodnotí i argumentáciu sťažovateľa uvedenú v kasačnej sťažnosti, že napadnuté rozhodnutie mu bolo doručované listinne na adresu, na ktorej nemá už niekoľko rokov uvedený trvalý pobyt.

V. Záverečné zhodnotenie a odôvodnenie uznesenia v časti trov

24. Vzhľadom na vyššie uvedené, kasačnú sťažnosť podanú žalobcom ako sťažovateľom možno považovať za dôvodnú, preto kasačný súd s poukazom na § 462 ods. 1 SSP rozhodol o zrušení preskúvaného uznesenia správneho súdu a o vrátení veci správneho súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu postupovať v intenciách naznačených kasačným súdom v tomto uznesení. Vyjadreným právnym názorom kasačného súdu je pritom správny súd viazaný (§ 469 SSP).

25. Právo na náhradu trov kasačného konania bude predmetom rozhodovania správneho súdu v zmysle § 467 ods. 3 SSP.

26. Toto uznesenie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 k § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.